

Este de două ori în septembra: Joi și
Dominește; era cindu va preinde im-
portanța materiei, va fi de trei său
de patru ori în septembra.

Pretiul de prenumeratiune,
pentru Austria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
diometate de anu 4 fl. v. a.
patrariu 2 fl. v. a.
pentru România și strainetate:
anu întregu 12 fl. v. a.
diometate de anu 6 fl. v. a.

Budapest, sambata 13/25 dec. 1875.

ALBINA.

Invitare de prenumeratiune la „Albina.”

Asiā am inceputu, si — intr'adeveru, abia credeamă atunci cindu am inceputu sub acēsta rubrica — lungul sūru alu consideratiunilor nōstre, că — totu asiā lu-vom incheia.

Am sentită necesitatea imperativa, d'a descoperi onorabilelui publicu român — gravile imprejurări ce s'au provocat asupra pressei nōstre politice nēdependenti, prin spiritul predominitoru alu timpului și prin slabitiunea caracterului si a zelului unei mari părți din intelligenti'a poporului romanu.

Multe in aceasta directiune am insirat cu resvra, multe — fora tōta resvra, după cum am priceputu oportunitatea momentului, si — am avută bucuri'a d'a vedé mai din tōte părțile apre-tinindu-ni-se deseoperirile.

Marturim, că noi cindu am inceputu lamenirile de sub acēsta rubrica, le-am iuceputu cu propusul. d'a-le incheia prin a dice unu „adio” — onorabilelui publicu alu nostru; căci nu poteam să credem, a intempiā atâtăea greutăti, aprópe mai multe acuma, cindu este vorba d'a inceată cu „Albina,” de cătă chiar cindu am introdus'o in vietă, nainte cu 10 ani.

Mam'a „Gazeta” din Brasovu, intrandu si ea pre calea discusiunei asupra aceliasi teme, in urm'a urmelor ajunse a pronunciā o sentintia aspră asupra tuturor diaristilor nostri, cari — dorindu a sbură pe de asupra ei, si-perjolira ari-pele si cadiura la pamentu — dar prē onorabilea nōstra mama, pre langa acēsta sentintia grea, totu recoscu, că — Dieu, publicul romanu, in lupt'a moderna, cea grea si mare, nici pe de parte nu-s face detorinti'a facia de press'a nōstra politica.

Cu tōte acestea mam'a „Gazet'a” se decide, „a reîntră in lupt'a de essistinta, care — cum vedem, in acestu imperiu, se mai pōrtă intre popoara, pe vietă pe mōrte, si de la care poporului romanescu nu i este permisu a se substage.”

„Gazet'a si-a reculesu poterile vechi, a adausu altele noue, si — cu aceste va continuă. Ea insa nu promite nemicu, nu eșo cu nici o programa nouă.”

Astfelui si-anunciā drag'a mama, in nrulu 83, intrarea in alu 39-lea anu alu vietii sale. —

Ar crede omulu, că — „Gaz. Tr.” pre cătă timpu cele latte foi nationali se luptau — pe vietă pe mōrte, a statu cu manele incrucisiate si — s'a odihnitu, si-a reculesu poterile vechi.”

Dar — nu e asiā: Noi scimă că ea, sub totu timpulu a lucratu, s'a pronunciāt asupra tuturor cestiunilor, si — chiar ea ni spune că — nu are se urme nice o programa nouă!

Vorb'a pōte numai să fie, că — pana acuma, fiicele mamei, mai tenere si mai suflete, o luasera pe de nainte, se aruncasera ele in facia pericelilor celeror mari, ce ne incunjurase, ér acuma, că fiicele obosite sēu trantite disparu de pe scena, mam'a si-va continuă rol'a cea vechia.

O salutāmu!

Intr'adeveru si noi, inca de pe la inceputulu acestui anu prevediusemu, sentisemu si pronunciasemu — că: o lupta agresiva ca a nōstra — nu mai merge, si că nōa, pre langa totu spriginulu si tōta aderinti'a ce mai aflāmu in publicul romanu, nu ni va remané, de cătă: sén a ni inceată lupt'a, sēu a ni o continuă — in generalităti, in modu mai multu defensivu, cum a eam urmatu de cindu e,

mam'a „Gazeta” din Brasovu si prin care a fost in stare d'a-si reculego, si

ei in susu, si nespriginirea acelei'd din destulu nici din partea intoligentiei nōstre nationali, — ar fi devenit de prisosu

si chiar foră scopu, ca atare — eu onore n'ar mai poté decătu să incete; ér articili ce publicaramu la acestu locu, sub aceasta rubrica, ii consideram de panegirulu ce i s'ar cuveni; — dar amicii ni reflec-tara, că ea — are multu mai multa vietă si a prinsu radecine multu mai afunde, decătu ca să pōta mori mōrte naturale!

Aci ajunsi nu ni remase, decătu, a face din a nōstra parte tōte posibilele spre multiamirea publicului si a provocă onorabilulu publicu, ca să-si faca si elu din a sa parte detorinti'a.

„Albina” deci — va continua a aparé si pre anulu 1876, alu XI-lea alu vietii sale, dar — precum am arestatu de repetite ori, ea se va adoperă de unu tonu mai pucinu ofensivu, de o tienuta peste totu mai moderata, pentru de a evită astfelui pericile ce o amenintia de susu, si de a desarmă mesurele indrepitate in contra-i colo diosu; — ea va aparé in formatu si cuprinsu mai micu, dar — de trei ori pre septembra, — pentru d'a coresponde mai exactu trebuințelor publicului; in fine ea va aparé sub alta Redactiune, si a nume sub a dului colaboratore de pana acuma alu nostru, Ioane Ciocanu, — pentru că sōrtea ei să nu fie legatu de sōrtea nōstra, cea grea amenintiata prin procese de presă.

Intrebarea este plausibile, dar io nu ni-a trecutu vr'o data prin minte, ca să incetămu, pentru că suntem spriginti, ci — motivul ni a fost, căci — n'm vediutu destulu folosu in partea conduce-torilor poporului, ér d'alta parte in sentită mari necasuri si chiar pedece le cătra contrarii nostri.

Nōa nici cindu nu ni-a placutu, tei a ne plange, cu atatul mai pucinu de iudeu, ue persecutiunile ce am indură si indurămu de prin tōte părțile; atât'a insam spusu si spunem, că acelea astăzi a ajunsu, incă spre a li resistă cu onori's'ar recere să avem o inteligenție de — multu mai multu zelu si mai resolutu ca racteru politici national. Prin slabitiune tienutei poporului nostru colo diosu, totu veninulu stepanilor nostri s'au conce-tratu asupr'a nōstra, si — firesce, acest nu va odihni, pana cindu nu ne va iso si desarmă de totu.

De lungu timpu nu un'a, ci trei spa-cdamoclece stau aninate de asupr'a capul nostru. Acum căte va septembra nalt'a stepanire magiara ni intențiu unu nou proces de presă chiar fatală, pentru articlu din nrulu 65 de estu timpu, intitulat: „Politica celor mari.” Numima acesti procesu fatală, pentru că — suntem convinsi că — nu puntul de vedere jridicu a potutu să-i dñe impulsulu.

Ei bine: de cătă celealte multe cau si resp. pedece — n'ar fi fost destu, băre n'ar ajunge, ca să ne pună pe găduri si chiar comande sistarea activităii, aceste procese de presă, ce in imprejurăriile in cari ne aflāmu, ni ameni-tia seriosu chiar libertatea!

Si — ér ni-a ingreiuat resolutiunea incidentele, că — din tōte părțile ni s'au scrisu, si a trebutu să reconoscem, că noi, cumca — or cum suntemu, „avem ne-aperata trebuința aici in capitala de o foia nedependente, carea să coresponda pentru informatiuni mai repedi si mai exacte si — mai pucinu preocupate de provincialism etc.etc.” Am cautat in tōte părțile pre bmenii si medilōcele, cari cu sēu for'a nōstra conluerare, prin o alta foia să coresponda atinsei trebuinție; dar — dorere nu poturamu gasi atari, din contra, toti din tōte părțile pretin-diendu că — numai „Albina” s'ar affă in atare positiune.

Noi socotim, că „Albina” nōstra, carea nu s'a infiintat pentru specula, si carea prin nesuferirea programei

Prenumeratiuni se facu la totu dd. core-spundinti ai nostri, si de adeptul la Re-dactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce pri-vescu Redactiunea, administratiunea scu-peditur'a, căte vor fi nefrancate, nu se vor

“vimi, éra cele anonime nu se vor publica Pen- interesa, pe linia; și si alte comunicatiuni de diatu. Pretiul se respondă căte 7 cr. tru una cu caci cu pretiu sca- te 30 cr. pen-

antai la Segisiora, la Brasov, — mai departe, si acuma oblu, in n. nudu si crudu, à la Tisza. Prin urmar, legea nationalitătilor nu se mai elude, ci — e delaturata in fapta. Astfelui, mă-rele patriotu si ministru Tisza si-dovede-sc, de atâtă ori, cu multă entuzias-mo proclamat a resolutiune, d'a observă o lege, pre cătă timpu ea este lege, cu tota rigore, cu ori-ce pretiu!

Dar dela Brasovu mai avem una scire, la a carei audire semte cineva suindu-i-se sangele in capu si anim'a batendu. Iacobu Murasianu, unulu din barbatii cei mai laboriosi ai patriei sale, omu nascutu pentru a fi professoru, după 38 de ani robiti la gimnasiulu catho-licu in calitate de professore si mai tar-diu totu d'o data si directoru, sentindu-se infrantu in spiritu si in corp, in vîr'a trecuta se ceru in pensiune; in locu de acēst'a inse, in octombrie a. c. i veni sub-tragerea salariului si destituirea, foră nici unu altu temeu, decătu: „directoru nu vei mai fi, dara ca profesore) trebuie să mai servesci, si inca facendu căte 20 de ore pe septembra!” Adeca: se cerea dela unu omu de 61 de ani, dup'unu servitiu de 38 de ani, ruinat in aernu celu mephiticu alu classilor, unu lucru nepossible. Este de insemmnatu, că dlu Iacobu Murasianu, nascutu in regim-en-tulu alu II-lea confiniariu, trecutu odeni-ora prin facultatea filosofica si prin cea theologica, avea deschisă o școală de atunci a Fagarasiului; elu inse a mersu la Brasovu, chiamatu in adinsu de cătra autoritatile eclesiastice ale dicesei romano-catholice, pre cindu in sinulu aceleia nu s'au aflatu unu singuru individu, care să fie legatu de sōrtea nōstra, cea grea amenintiata prin procese de presă.

Intr'unulu din cele mai de aproape numere, vom aretată si — care ni este inten-tiunea in dormu a introduce in formă cuprinsului foiei. Un'a insa ni permitemu a notifică onoratului Publicu elu nostru inca asta data, si adeca aceea, că — lips'a de vr'o subventiune si acreșcementul speselor necesari, ne constrinu imperiosu, a urca cu ceva pucinu pretiul Albinei, carea 10 ani fiu si remase cea mai estina foia a nōstra.

„ALBINA”

dela 1. ianuariu 1876 va costă,
pentru monarhia Austro-Ungureșca:

pe anul întregu 10 fl. — cr. v. a.
diometate de anu 5 " " "
" unu patrariu de anu 2 " 50 " "

Er pentru România si strainetate:

pe anul întregu 30 de lei n.

" diometate de anu 15 " "

Celoru seraci, dar zelosi, se va dă si de aci nainte fōia cu diometate pretiu, adeca cu 5 fl. v. a; dar pre langa abo-namente pre anulu intregu.

Alte desluciri mai speciali, nu vom lipsi a dă succesiivmente.

Invitămu deci cu onore la prenumeratiuni cătă mai numeroase, si rogăm desclinitu pre domnii restantiari ai no-stri, a se achită cătă mai curendu.

Redactiunea.

Budapest, in 12/24 dec. 1875.

Din Transilvania, si anume dela Sibiu, primirămu mai de curendu căteva sciri, demne de tōta atențunea, era unele ne-aperata trebuința aici in capitala de acelea, cari de către la conosec-șia publicului europen, acelui i s'ar nesce fabule; pentru că in ade-pură asemenea lucruri abia se mai potu itemplă in alta tiéra ce se dice pre sine vilisat! Mai de curendu au esită di-sositiuni noue, dela stepanire, despre cri, precum se vede mai la vale, ni se anentesc si din Blasius, si prin cari se tredice primirea deacte la judecatorii, dēd nu vor fi scrise tōte in limb'a magiara.

Începutulu se facuse inca nainte cu patu ani la Alba, de acolo in alte contate; dar erau numai incercări pi-păsorie; mai de curendu se introduceuse aceasi mesura si in fundulu regescu, mai

Acestu casu in sine, nu are nici o trebuința de comentariu; dar elu cu-
racterisidă ageru-agru timpulu de facia.

Budapest, in 23 dec. n. 1875.

Dupa ce luni in adunarea nationale din Versalia, votarea facuta pentru cele din urma dōne posturi de senatori pe vietia, nu avu rezul-tat, in fine marti so alesora pentru acelou — ministrul de marina, admirul Montaigne si deputatul din stang'a L. Machville. Asiadar acuma adunarea nationalo si-are pro-ai sei 75 de senatori, si din nou se constata, că intre acesti a propriamente 60 sunt Republi-canii si numai 15 monarchisti. Acostu re-sultatul ori cătu se negă, totu a sfasiat uabinetul lui Buffet, ceea-ce se dovedi si sam-bat'a trecuta, la votarea asupr'a impartiri cercurilor electoralii, unde ministrul-pri-sidentul Buffet si cu doi colege ai sa-șătara pentru unu planu mai vechiu, croit de mo-narchisti si cadiura norocoșu cu elu, precandu ministri Dufaure, Wallon si Say se abstinu-rala votu si scapara de rusine!

Din mai multe părți s'a redicatu grē'u a acusa, că Senatorii alesi prin combinația Republicenilor mai toti ar fi nullitati si — Republicani roșii, sēu restornatori. Nemica mai asurdu decătu acēstă acusa. Intre cei 75 de senatori alesi, 9 sunt generali, 4 admirali, 1 colonel, 9 membri ai Institutului, 1 ar-chiepicopu, mai multi literati si inventati de renume, si in fine mai multi industriari si millionari insemmnati. De aci se vede, că sem-burele Senatului este de cea mai reale soli-ditate!

Celu multu in dōne septembra se astepta dissolverea adunării nationali, după prog-ram'a ce publicaramu si noi de curendu.

Budapest, in 24 dec. n. 1875.

Liberul „Hon,” in nrulu său de ieri séră, luandu notitia despre rigore, cu care se persecuta diaristii nostri din colo poste Carpati, in Romania, pentru escesele ce facu in tonu si tienuta, afandu-se astăzi arestat

Besarabescu dela „Poporulu“ și „Fundescu“ dela „Telegrafulu“, er ilustrul „Dumé“ dela „Europa orientale“ fiindu alungata din tiéra, cu multă mandria revine la noi și dice: „Ecă vedeti, cum e acolo, precandu aici la noi omiloru dela „Albină“ și „Zastava“ nu li se atinge unu peru din capu, în acăsta Ungaria „barbara.“

Asiă dieu! Se face prostu dlu delu, că ea să nu apara barbaru. Par că „apă“ din abia sunt trei luni, de statindu-li din capacitatea loru unu oră 342 fl. v. a și că suferința de 15 luy trimită pre altul serasă nostra și vom areta lumii, pentru în 10 ianuaru Albinei.

la Vatiu, nu numai atâtă. Precandu în același mod chiar personă Domnitorei, la noi acăstă se tiene santa, și vocările condamnările noastre sunt pentru opinioni, pre cari în totă lumea cultă nu s-ar astă pro-euror si judecatoriu să le afle punibili!

Dacă nu ve mandriti, domnilor dela „Hon“ de o tolerantă si leialitate ce — nu o aveti! —

Oficiosulu „Ellenör.“

Teribilul stevanu alu tierii, de buna semă pricependu din nrulu precedente alu Albinei că — ce bine i-am petrușu noi miseriă argumentelor in privintă mesurilor straordenarie pentru Severinu si Carasiu, — in nrulu seu de ieri, mercuri, vome focu si veninu asupra noastră, mai vertosu facendu-se prostu si luandu seriosu că noi am si remasu in credintă, cumca domnii de la potere se temu de noi, pre candu noi tocmai ii-am persiflatu pre domnii tirani, că se prezaca a se teme, fară să aiba cătu de pucina causa spre acăstă, ci numai din machia velismulu diabolescu, ca să-si pote justifică spiritulu si mosurele absolutistice si reactionarie.

Dlu de la „Ellenör“ ni spune eu gura spumeganda, că — nu se teme si — nici n'are cauza d'a se teme de poporul român; va să dica reconose chiar presupunerile si argumențele articlului nostru! Dar apoi — prorumpere in amenintări brutalii in contra noastră si a celor fără puciini „agitatori“, laudandu-se că — domnii de la potere, dispunu de potere, de a ne sfaramă! Si-apoi — resufla cu bucuria, că — „Albină“ are să pere curendu!

Bravo eroilor!! Dispuneti de tîră si poterea unei monarhie mari si — ve laudati că poteti si aveti să ne nimiciti pre noi, manuia de omeni, pre noi, cei căti va puciui fii ai lui Arpad!!!

Dar „Albină“ totu dora nu va perzi. Er noi, facia de aceste amenintări, ni permitemu si reflectă pro domnii Csernatonisti, că să recugete, cum judeca in astfelu de casuri lumea cea cultă, barbatii cei ce stau in fruntea civilisatiunei europene. Ca se nu ne servim de cunvento compuse de noi, ci tămu două sentințe din „Monde“ de Paris, si anume din epistolă deschisa catra de la Rochele:

1. „Barbatii cu devisa: dreptulu de basă si — onoreea ca mediloci, — nici candu nu voru princiipe, cum aceea ce de comunu este infame, in politica ar potă se fie justu.

2. Poporale inspirate de frica, nu se arunca in braciale dreptului, ci male violintie.

Bagati bine de séma că — ce faceti! Noi n'avemu interesulu, ca voi să periti. —

Starea exceptionale in comitatele de Severinu si Carasiu.

Denumirea d-lui Ujfalusy M. de comisariu plenipotente pentru pările Caransebeșului si ale Carasiului, a facutu să se supere nitielu mamolucii nostri din Carasiu, si ei de buna séma au trebuitu să se fie plansu cu unilintia naintea stepaniloru că: este o grecă valtemare pentru ei, insinuându-ne, cumca in Carasiu ar exista agitatiuni nationali, pre candu nrolo de la 1872 incăi, chiar prin ajutoriul loru s-a ucis partitul național si in tōteștește cercuite electorale s'au atenuat numeri, oră — la 1872 au fost Longyisti, fiindu că Longy era la potere, er astadi sunt Tiszaiști, fiindu că astadi Tisza este la potere! — au trebuitu si ince cu dreptu cunventu să se fie planșu astfelui, — căci numai do cătu urmă in „Ellenör“ intîmului lui Tisza, o satisfactiune esplican- du-se mesură guverniului asiă, că dictatură comisariului Ujfalusy pentru Carasiu nu se reporta la agitatiuni nationali, ci la — multele abuzuri scandalosă si chiar criminale in administratiune; adeca, că acolo poterea discretionaria a guverniului si organului seu straordenariu — nu are de obiecte pre Români si poporul, ci — pre supremulu comite si cu toti drăgătorii, cari calca legea si an produsu caote, astfelui, in cătu precum pan la 1872 Carasiu a numerat in comitatele cele mai bine administrate, asiă de atunci incăci elu numeră in cele mai reu carmine!

Si — pentru acăstă splicare, resp. re- certicare, mamolucii nostri, specialmente deputati romani liberali guvernamentali, se bucura! —

Ei nu vedu, nu vor să pricăpa, că pro- priamente aci se cuprinde unu testimoniu de intreita netrebucă pentru ei. Nu numai li se

atestă uciderosa spiritu, — natiunale in Carasiu, — cu totu d-o data ygi in administratiune, prin sunta de fura, că o anarchie, ce numai prin cari au păordonența se poate vindecă!

— cu multă mandria revine la noi si dice: „Ecă vedeti, cum e acolo, precandu aici la noi omiloru dela „Albină“ si „Zastava“ nu li se atinge unu peru din capu, in acăsta Ungaria „barbara.“

Asiă dieu! Se face prostu dlu delu, că

ea să nu apara barbaru. Par că „apă“ din abia sunt trei luni, de statindu-li din

capacitatea loru unu oră 342 fl. v. a și că

suferința de 15 luy trimită pre altul serasă nostra și vom areta lumii, pentru

— in 10 ianuaru Albinei.

la Vatiu, — nu numai atâtă. Precandu in

— același mod chiar personă Domnitorei,

— la noi acăstă se tiene santa, și vocările

condamnările noastre sunt pentru opinioni,

pre cari in totă lumea cultă nu s-ar astă pro-

euor si judecatoriu să le afle punibili!

Dacă — nu ve mandriti, domnilor dela

„Hon“ de o tolerantă si leialitate ce — nu

o aveti! —

—

In fine inca ună, „Ellenör“ aruncă ea

mai grea incalpare asupra capului supremului

comite de astadi alu Carasiului, d-lui G. Ivas-

covicu, si — acel n'are dreptu de foliu.

Noi, — lumea scia că — nu suntemu si

n'am fost candu-va de acordu cu portarea

d-lui Gheorghe; dar aceea totusi scium bino-bine,

ca dsa n'a fost decâtă orba unică a coloru de

la potore, si — după noi mai cu mare dreptate s'ar potă face responsabile pontră stările

din Carasiu dlu min. Szende Béla, de cătu dlu

G. Ivascoviciu. Insa — pare-ni-se că: „Der

Mohr hat seine Schuldigkeit gelhan!“ —

In cestiunea Orientului,

adeverat a storo a lucurilorloru mereu ésa la lumina, si cu cătu mai multu ésa, cu atâtă mai vertosu se udevereșce, că — propriamente voi'a Russiei este, carea misca si regula'dia tôte — in Constantinopole, in Viena, in Serbia si in Montenegro.

Nu foră cau si foră date se pretinde că Russia n'ar fi gătă de a deschide roșebel, si că acăstă ar si motivulu pentra cărele nu vră se lase nici pre Serbia si Montenegro, să începe resbolu; dar — acăstă considerație si are granită sa, din carea nici nu se face secretu.

Unu corespondinte din Constantinopole in „Politik“ de marti a trecuta seie să povestea — despre o conversație cu Ignatief, nunciul muscalu — chiar despre aliantă a celor trei Imperatii si despre cugetul Muscatul-éu totu relație amică să se fie pronun-

ză. Am vorbitu cu dlu Andrassy si i-am spusu, că in privintă a Orientului intre Russia si Austria trebuie să domnușă co'ntielegere si pasire uniforme; căci la din contra, de căcă acăstă necesaria buna intielegere nu s'ar potă realiză, intre ambele poteri ar trebui să se nasca o luptă pană la cutitul!

In momentu Russia lucra cu cuventulu; dar — nime nu pote sătă bunu despre aceea — că: pana candu ea va așă de bine, a remaine pre acestu terenu? Nu mai este lucru secretu cumca politică ei este: emanciparea poporului Slave si a celor de o sōrte cu ele. „Politik“ mai publica si documente autentice in acăstă privintia, pro cari candu le cetește omulu, nu rōte să nu vina la credintă, că — si la noi in Austro-Ungaria, mană muscularu trebuie să fie, carea pe sub pamantu seu pe deasupra capului nostru croiesce si nutresce atâtă rau si provoca atâtă confuziune si miseria, si că de buna semă si la noi va trebui să aibe acelasi rezultat in Turcia!

Ni plange anim'a candu vedem facia de acestea — orbă si retacție d-lorul magiaru dela potore; dar n'avemu ce face. —

* * *

Montonegru facă dilele trecute unu imprumutu publicu de 5 milioane franci; Serbia cauta unu asemenea imprumutu de 10—20 milioane franci; apoi armatură in ambele parti totu se perfectionă.

Nu e deci mirare, că — lumea se asceptă la resbolu pe primavera, la o conflagrație in Orientulu atâtă de turburatu. —

Presentările publicului pentru resbolu?

Astfelui sunt predispozitive astadi in popora, in cătu acestea mortisii oredu, si ori-ce aparține publica straordenaria numai decătu o aplică si splica in acelu intielesu, că — la primavera nesmintită Orientalele întregi va sta in armă si resbolu.

Este tristu, este reu, candu o data acăstă credintă a ajunsu a cuprinde spirito, si — abia să scia exemplu, candu după astfelui de predispozitione, să nu fie urmatu intrădeleveru resbolulu; dar cea ce este mai fatală, e — că de indată ce acesto predispozitioni au cuprinsu spirito, ori-ce foliu de măsuri in contra loru, ori-ce incorcări dă sterpi acăstă credintă desira, remane nu numai fară efectu, ma chiar maresca temerile si înaintăliniscea, pana si prorumperea conflictelor.

Amentim a acestea — pentru că ni s'arie de diosu, cumca in pările Banatici măsurile nălțului guvernului ungurescu in privintă stării exceptionale din comitatele re-

mane Carasiu si Severinu de la marginea tierii, — tramiterea de tunuri noue la Temesioră, — iritatea nervoșă a domitorul de la putere asupra Romanilor, — totu se reducă asteptatele miscări si eventualități in Orientul si a nume la Dunarea de diosu!

Si — pre candu acestea la noi aici, din colo postă Carpati, dlu Boljacu susțină in „Trompetă“ sa alarmă; er „Pressa“ guvernamentală, in funtea nrului seu 269, cu multă placere ia spre scire, cumca la Turnul-Severinul au ajunsu pentru Romania 48 de tunuri „din cele mai excelente fabrici si după sistemul cea mai perfectionată“, — au ajunsu prin Germania si Austria.

„Armată nouă“ — astfelui argumentă „Pressa“ din București, — „ori că ar fi ea, trebuie să rize arme bune. Soldatii noștri sunt excelente. Corpul ofițierilor se redice pre fiecare dia prin scientia si prin sentimentul detoriei si alu onorei etc.“

Cu acestea am vrut să facem numai înțepătul observărilor noastre spre a atrage atenția publică asupra apariționilor. Curențul inse vom avea de notat multe altele, inge mai momentoso. —

Sirenele magiare.

Am vorbitu la rondulu nostru, despre incercările unor semi-ofițiali magiare, dă căsiga pre România, pentru o alianță in contralavismulu. Am spusu că moșul contel Balșen cu foia sa „Correspondence hongroise“, este eroldulu ce bucină Romanilor de pește Carpati frumosă doctrina, despre identitatea de situație si de interesu vitală intre Maghiaria si România, despre pericolul ce amenință — pre unul si pre altul elementu de către slavismulu, ce tinde a se redice si organiză juriu imprejur.

Acum de curențul — de nou acea Corespondință magiară, scrisă in limbă franceză, si-ridică văcea, de nou in intonandu aceeași artă frumosă, de nou asecurându, că — Ungaria deșă nu se teme că Austria o va înghiți nationalmente, totusi tocmai asiă nu voiese a și germană, precum România nu va se devină slava; ci — Ungaria doresce a ramând statul magiar.

La acăstă adăuna, atâtă de intotitoria provocato, „Romanul“ din București dede domiloru magiare respusculu cuvenitul, cu totă sinceritatea si onoreea; li spuse, că naționalitatea româna nu are interesul si tendință, dă impădecă dezvoltarea si constituirea altor popoare, de origine rasa. Domnii magiare sunt codolu de spiritulu nedreptății facia de celeale popoare, procandu România numai pre dreptate facia de tōte poporale, si asiă dăra si cele slave, tindu a-si interesea viitorul. Poate, că — precești timpu ei vor urma cala nedreptății, de carea se conduce mortisii de tōte celealte popoare, conlocuitorie si vecine, nime nu li va fi amicu, decătu dora acă jidani si germani, cari specula a profită in cadrul resbolului!

Vreau domnii magiare solidaritate cu România, — apoi prepare-o naturalmente prin dăvădirea de stima si amărte către România, dăiici din acăstă tiéra comună, căci — acești Rumanii sunt parte întrigătoare, esențiale a Rumanismului, si o adeverată amică in elementul romanu — numai de aici se poate începe si se realizează.

Dar — recunoscintă totusi ce a meritato si ni-a facut o sentință vorbele si saptele lorilorloru nostri, nu li-am denegat o si nu li-am denegă.

Luni a trecută incepătă in Casă magnațulu Ungariei desbaterea generale asupra bustului pentru 1876, si la acăstă ocasiune, in iodintiele de luni, marti si mercuri, se recărcă din partea oposiției conservatrice — oci atâtă de gigantice si patriotică in coră guvernului si politicei sale economice si administrative, si intră interesul poporului gometorii sub sarcină oboritoriu a dăloru publico — directe si indirecte, inca să se inchine loru ori-care pară, iubitoriu de patria si de adeveru.

Luni strălucrea prin atari curiente — mi vertosu contul Waldstein I. si Apponyi Abert; marti — inca mai multi, dar in modu exelent betranulul c. Czárkay I. cari toti arătra si demonstrara, că — guvernul numai contu de seraci poporului, ci aruncă supra umorilor acăstui sarcină, prin cari i-nimiceste! Provoca totu la patriotismul, ar uită că statul nu este scopu, ci numai sediul pentru prosperitatea poporului, er acăstă guvernul — nu se îngrijesc!

Dupa ce 15 oratori in celu mai seriosu discutara cestiunea, totu marti se fecă si votarea si inca nominală, ceea ce este unu lucru foarte rar in acăstă Casa a lordilor magiare.

Resultatul fu, că dintre 117 magnati presenti, 80 primiră, er 37 refusara bugetul in generalitate.

Memorable e, că precandu intre cei 37 opozenti, numai unul e — demnitariu publicu si si acestă numai titulară („Vexili-

fer“) er ceialalti toti omeni nedependenti, si anume 24 de conti, 11 baroni si 1 reprezentante alu Croației; — intre cei 80 ce votara cu guvernul, se află: 15 episcopi si ar chiepiscopi catolici, — intre cari si Dr. Vancea din Blașciu, si patriarhul serb, Iovascovicu; 5 demnitari de curte, 1 reprezentante alu Croației, 34 suprini comiti si suprini capitani, 1 ministru si — numai 14 magnati, baroni nedependenti. Va se dica, si in Casă de susu — oficiela si demnitățile, ce traiescu din gratia stopanirii — decidu in cauzele cele mari ale poporului.

De acă se vede, cău de grosu este compusa legătura in Ungaria. Voturile libere — pretotindeni sunt paralizate prin — cele nelibere. Apoi — cum să prospere dieză?

Votarea specială a bugetulu, apoi si a urcărilor de dări, si in fine a imprumutului de 80 milioane, decurse iute marti si moreuri.

Dietă s'a prorogat pentru serbatorii, pană la 8 ian. 1876. —

Budapestă, in 14 dec. n.

Blasiu in Tanta. 15 dec. n. 1875.

(Abnormalități și abuzuri — ne mai punem!) Nu potu trece cu vedere la infracțiile urmări și multele abuzuri, ce se comite pre noi do cără pasii nostri, mai pagani de cătă din Hertiegovina.

Ce vo-ti dice, cindu vi spunu, că la noi Blasiu se ducu, de unu tempu în căci, și dumă dela firmanul dlui *Tisza* — protocolele reprezentanților opidului Blasiu în limb'a agăzată? La judecătorie — nece vorba ca să ai deo cenevă vre una decisiune ori sentință în limb'a romana; pre cindu spre exemplu, la judecătoria regăse din Sabiu, totu mai demu estradăduse decisiuni tiparite și înținute în limb'a germană. Au dora Săi au te legi și la judecătorie lor? Séu că ei scu folos în limb'a și în contra ordinatiunii?

Poporul nostru seracește pre di ce urge, lu-manea jidăni usurari, cari pentru 4 măsuze ardeleni de cuceridu iau căte 60—200 fl! Veti cugătu pote că nu se poate? și vi arata cum se poate.

Nesecu jidovi din *Cetatea-de-balta*, au imaritul pre aici in primavără anului 1873 o multime de bucate à 2 fl. 40 cr. mesură ardeleană à 16 cupe, eu condițiune ca ómenii să platescă in tómă acelui anu pretiul bucaelor, la d-n contra să platescă după fia-care lorin usura de 5cr. pre septomana.

Terminulu a venit; ómenii nu au putut plati: jidovii au tacutu, pana ce in primavără acestui anu ii-au improcesu pre băni, pretindindu capitalul cu interosele. Calculul a fostu acestă: una galăta de cuceridu in pretiu de 9 fl. 60 cr. Dela terminulu platirei au trecutu 20 luno = 86 septemane à 5 cr. = 4 fl. 30 cr. după fia care florinu si isăia 9:60 × 4:30 = 41 fl. 28 cr. de fia-care galăta de cuceridu. Pre langa acăstă mai solvesc spese adveratiale, de esecutiune, timbre etc. vr'o 50—60 fl. si éta că e acă su!

Am vedutu vendindu-se una carutia à 2 cr., pentru 4 fl. v. a. cumpărându-o jidovi, cari au cerutu esecutiunea.

De alta parte pre aici a facutu daune forte mari grindină repetita din acestu anu; cu totu acestea esse utorii de dare aduna caldări, vestimente si vitele bietilor ómeni, une ori pentru restantele de căte 3—4 fl. Dupa dore inca se iau interesu nu cu multu mai puine ca jidovii, asiā după 5 fl. s'au luatu, conformu cartei de contribuție ce mi-ește in mana, 25 cr. canete de intăriare, 40 cr. esecutiunali, 15 cr. petru colecte; cu totul dara 5 fl. — 80 cr. ceece ce face 16 la sută!

Să vi spunu inca ună — à la Hertiegovina. In 5 febr. a. c. s'a dusu controlorul dela perceptoratulu regesu din Blasiu, *Dionisiu Rend*, in comună invecinata *Iclodu*, si acolo i venduta licitandu la 13 parcele de pamantul alorù 4 romani, unui proprietari mare, armeanu; si en ajutorul altoru 2 ungurasu au facutu contracte de voudere-cumpărare, de buna voia suscriindu pre ómeni, desădui insi nici nu au fostu de facia la licitatia. Nota bene: contractele peatru aceea s'au facutu, pentru că licitarea nu a fost concésa, ea-cc si tiene altu cum după lege de judecătorie, si dñii pasi ai nostri au facutu contractele false fora frica de mană justitiei. Omenii au recursu la directiunea financiile, care i-a respinsu. Acum au facutu aratare la judecătoria criminală; dar' vătardiu se misca ómenii dela judecătorie; pana atunci bietii romani gemu in saracă ea mai mare, folosindu-li altii pamenturile stramăsesi! Despre casulu acestă va să vi tramită datele, necesari spre a le poté folosi la temputu bune venitul.

Inca ună picante. In dilele aceste, unu papucariu din *Alba-Iulia*, cu numele *Weisz*, a lovitu cu securitate in capu pre esecutoriul de dare, care a luatu patulu de sub muierea sa ce era in patulu nascerei!**) Biotulu *Weisz* e incarceratu.

Dupa-ce eredu că nu mai doriti a ascultați lucruri picante din vietiua nostra constituitiunale magiara, graboscu a inchoiatu pentru astădată. —

S. P.

Recital-montana, decembrie 1875.

Nu delata s'a aratatu in acestu diuariu, că economisarea ajuta forte multu ajungerea ori carui poporul a o stare buna materială. In Nr. 89 din 1874 ince s'a aratatu de ce insemnă pote să fie introducerea cassettei de pastrare in scôle, ca asiā să se dedă copii inca de micii la economisari. Totu acolo s'a aratatu si procedură cu casseta de pastrare. —

muscati nu o data de sierpe, asta data fora causa ne-am fi speriatu de o sioperă: dar ore — cutesa du *Cosma* ne ascură, că — in animă și rătoriul, si revisorul din „Hon” n'a fost chiar unu sierpe care si-a aratatu códă ca de sioperă! séu că, după tristele experiențe ce facuram din acea parte, nici de cătu n'am avé se ne temem din partea actualului guvern, de o faptă ca cea — anunțata de „Hon” si negata de dlu *Cosma*?!... Red.

*) Noi credemus că — sassii au avutu numai favoare d'a fi cei din urma sugrumati; după reparturile ce aveau din mai multe locuri, apoi dejă a venitu rondulu si la ei! Red.

**) Din părțile Maramăiei si ale Satumurelui, ni se scrie despre crude uideri a mai multor jidani, pentru crudele esecutiuni usurari! —

Si eu introducsei cassettei de pastrare in scólă mea inca de pe atunci.

Acuma după spirarea unui anu, dela introducerea cassettei de pastrare in scólă mea, vinu prin acăstă a supune apreciări publice, cu deosebire iubitorilor mei colegi si tuturor amicilor educationii — rezultatele la cari am pututu ajunge sub decursul acestui tempu. Facu astă pentru a serví cu documente despre insemmetarea folosel ce pote să aduca introducerea cassettei de pastrare in scólă.

Inceputulu s'a facutu la 1. dec. 1874 si s'a inchiaiatu cu 30 nov. 1875. — Dintre 110 scolari de ambe sesse, cari au cercetatu scólă sub decursul acestor 10 lune, au fost 69 de pastratori, 39 de sessu barbatescu si 30 de sessu femeiesc. Dinsii au facutu la cassetă de pastrare 1075 de pozituni si au adunat suma de 100:09 fl. — Din acăstă sumă s'au pusu spre fructificare la cassă de pastrare de aici prim insuși pastratorinlu, cindu a intempiatul florintulu, in 80 de ronduri — 9 fl. — Din acestia o făta a scosu spre a-si cumpără vestimente 5 fl; era 2 fl. 88 cr. s'au solvitu din cassetă de pastrare inderetr, romanendu astfelu in cassă de pastrare 90 fl. era in casseta 7 fl. 21 cr.

Din coi 69 de pastratori sunt 23, adeca 12 de sessu femeiesc si 11 de sessu barbatesc, cari au depozite la cassă de pastrare.

Credu că va fi bine a numi aci cu numele pe coi ce au inceputu a economisă din asiā fragede tenoretie, mai alesu că fetiile sunt mai multe, ceea ce inca este uuu semnătura, caci sessulu femeiesc este temeiul buneistări si angerulu paditoriu alături de fericire familiari.

Fetiile sunt: Anna Gianu, Sofia Apostolescu, Maria Iovanaru, Elisabeta Bolduru Sofia Adamu, Caterina Cioranu, Anna Cristoiu Maria Balanescu, Caterina Pliticu, Caterina Balica, Elisabeta Craiovanu, Elisabeta Botosan; era fetișori sunt: Traianu Baias, Semenu Padescianu, Grigoriu Poerianu, Georgiu Craiovanu, Franciscu Chirita, Vasile Cristoiu, Iosifu Poerianu, Maximu Hainaricu, Emilianu Gianu, Constantinu Bengescu si Ioanu Ghergariu.

Ceialalti 46, din cari 6 au repasit, inca n'au intimpinatul sumă de 1 fl, ca să se poate si dinsii bucură d'a avei depuse spre fructificare la cassă de pastrare, firesc căci ei pré raru si-au adusu a minte de cassetă a loru.

Onore si laudă si acelor parinti onorabili, cari prin ingrijirea loru parintescă spri-ginescu intreprinderile invetitorului, lucrandu astu-feliu impreuna la fericirea fiilor loru.

Primăsca cu acăstă ocasiune multiamită mea cordiale Onorabilii Domni dela cassă de pastrare de aici, — alături bravu directorul este dlu *Jacobu Frank*, — pentru bunavoință si pacientă, cari au spriginitu acăstă asacere.

Totu de odata multiamescu onorabilei comisiuni scolare locali, cu deosebire venerabilei ei presedinte, dlui protospectore *I. P. Schwing*, carele — pre langa alte bune ce a facutu scolei noastre, a promisă tiparirea cărturilor necesarie pentru compatibilitatea cassettei de pastrare.

Nu potu intrelasă a-mi exprime multamită profunda si dlui secretariu domeniale *A. Diaconovicu*, carele ca membru alături comisiunei scolare si ca pretoriu onorariu, grigescu cu scrupulositate de cercetarea scolei.

Dlu amplioata dela administratiunea superioara ses. reg. priv. austri. societăti de căi ferate de statu, *Petru Brosanu*, fost profesor de matematica la institutulu militare in Biserica-alba, pontru indemnului si incuragarea, ce mi-a datu spre introducerea in scola a cassettei de pastrare, primăsca si dsa cordialea mea multiamita. —

Ioanu Simu
invetiatoriu.

Checia-Romana (in Torontal) nov. 1875.

(Să ni regulăm si dotăm protopopiatul!) Sechulu in care vietiuim se dice a fi alături civilisatiunei; de buna séma — nu fara de temeu; căci vedemus cum totu națiunile, tindu a se intreacă ună pre altă intru afărea medielorului de a înainta in cultura, si spre acestu scopu intru infinitarea si organizarea de foliurite cluburi seu societăti folositorie, nu numai pe terenulu national-politicu, ci si pre celu bisericesc. Sechulu acestă remane si pentru noi Romanii in istoria bisericescă demn de eterna memoria, nu numai pentru reinfiintarea Metropoliștei noastre nationali din Sabiu, ci si pentru că ni-a ajutat bisericei a-si creia o lege regulatoare de autonomie, sub nume de „Statutu organicu,” lege sancionata de MSa Domnitorulu, de după carea si specialmente ni se dă dreptulu de a decide noi insi-ne asupra afacerilor bisericei noastre. Va să dică: ni s'a datu libera voia, de a ni face printro voia si inteligintă buna bisericea stralucita si marita, — séu prin nepasare a-i dictă sentinția de mōrte.

Dar multiamita ceriului, pan' in momentu, consciuntă a ni pote fi linisita; ea ni poate dă mangiare, că pre langa legătura bona, am avé si esecutori seu conduceatori buni in fruntea trebelor, după ale caror stăruință biserica noastră ar poté numai înainta si înflori. Acăstă suntemu indreptatati a crede, cindu vedemus, cum dela senguraticele senate

consistoriali, pana la congiu, totu tindu a lăsă unu sboru inainte spre perfectionare si ascurare a institutiunilor bisericești-scolare. Cu deosebire in diecesă a noastră, ale cărei porniri spre desvoltare mai bătădă, cunoscem, mai vertosu de candu are in fr. le teza sa pre multu doritul mire, dela carele, de ra urmă cu energie pe calea inceputa, fara indecă potem astepta — cu linisce susținătoare totu binele, totu indestularea si mangiare.

Deci in astfelu de imprejurări, in tempul organisationilor si in asteptarea congresului nationalu, care intre alte agende are să lecida si in meritul arondării protopresvitelor, mi-ai voia a provoca pre cei interesați, ca să nu pregate a discute in public luminandu si limpedintu momentușa intrebare: ore cu ocazia acăstă a arondării nu ar fi cu scopu, ca totu d'odata să se aduce in combinative si regulare dotațiunei protopresvitelor, ca a unora ce ca presidium conduce forul de primă instantia in biserică noastră si constituie organul executiv principal alu consistorialus in administratiune?

E cunoscutu tuturor a cari apartinemu acestei biserice, că protopopii pana acumă, afra de dotațiunea ce o au ca parochi, companti a sedulelor useute la casatorii si bisericii dela preoti, — alta lăsa, dotațiunea seu renumeratia legală a serviciului seu atâtă defatigiosu nu au.

Acuma inca vine acaea intrebare: ore se pe ca presidintele unui foru si oficiu organizat, cu grea respondere, si mai de parte să se mană — asiā dicindu foru subsistintia, repetitive dotare intr'un modu atâtă de putiniv, atâtă de pucinu corespondatoriu tapului prezente?

Credu că acăstă intrebare cu atâtă mai vertosu este la locu, de ora ce sustinerea ni de parte a sedulelor protopopesci ouălor loru si a birului solvinđu prin preoti, se unu ce ne mai suferit si chiar degradatiu pentru biserica.

Dar ca să fiu inteleasu, voi a mea săcă mai de aproape. Sedulele protopopesci au originea din timpii cei mai vecini, pe adu preotmea noastră, fara sfîrșita disu, afară cantare si de octirea cărtilor bisericesc, posiedea alta sciintie, ma ce e mai multu, si rogațiunile nu le scătă totu bine; va să se să, nu aveau de felu cunoștința legilor lorii, si asiā ca să nu se facă casatorii contra nonelor si a legilor patriei, s'a introdusu entele numite „Sedul a protopopescă.” Spre bendirea acestei sedule, miri — fara exceptiune — erau indetorati nainte de cununie a merge in persona la protopopu pentru rea deslucirilor necesarie in meritul gradelor, pontru de rudenie si a altor relatiuni, pre si pentru recitarea rugatiunilor, după au facutu vestirea de 3 ani in S. biserica lurmarea acestor a sfandu protopopulu, că biserica casatorici nu se face contra legii si a canonelor, dă mirilor licență si sedul a numai pe basă a acestei era iatau preotilor a implinit cununia, pentru ce, se intielege, că totă responsabilitatea o iatau protopopii.

In aceste imprejurări, pe acele impuri, pe că vor fi avutu inteleasu aceste secole, astădi in sechulu alu 19-lea, cindu multă ceriului, nu mai aveam astfelul de poti, — de alta parte cindu responsabilitatea cununiei nu o mai portă protopopii, ci poti cununatori, cindu mirii nu mai mergu protopopii, cindu comunită peste totu in cinecă vestirii a trei a se si esecuta, de aici si dlu a protopopescă po calea postei secese abia la 8 dle după cununia, ba cindu astă la mai multe biserice deja se au stersu: cintreaga conștiință a se poate afirma, că din astă consideratiuni, sedulele au devenit ușa noi fara de scopu, fara de inteleasu, in cui sustinerea loru si mai departe, intru zavoru ar fi pentru biserica noastră autonome o egredare!

Si acum să trecu la alături doilea isvorul de susținătoare a protopopiatului nostru la birulu cece solvesce de preoti. Aici nainte de totu vii acăstă intrebare: ore pote fi drăpătă presidenție, ca preotii se sustină pre protopopiatractatul? Eu după a mea parere cutesu a afirmă că — nu, mai alesu si din consideratiunile că protopopii nici pana acumă nu au fost, si cu atât mai putin de acă nainte potu fi pusii in interesul seu folosulu eschisiv alu precilor; — ci mai vertosu sunt si au să remana organe esecutive ale consistoriului, capi unui tractu bisericesc, presiedintii unui invenitatoriu de catre preotii respecți, — a dispusse de catre preotii respecți, — in astfelul invenitatoriu din postul seu la alături in multe locuri, prin indiferentismul ali să negătitorilor si a comitetelor parochiale posturi invenită suplinirea provisoria a atâtoru tivii, — a dispusse de catre preotii respecți, — in astfelul invenitatoriu din postul seu la alături invenitatoriu, rasuri, scolă devenită invenitatorie, — si a dispusu substituirea oficiului invenitatorie, ne considerandu intenția ordinationei consistoriale, după mine spre daună invenitamentului poporala, adeca in Agadiciu incrementandu scolă preotului celui de totu betranu, de 77 de ani, care abia poate să mai functioneze, si trecentu cu vedere pre preotul teneru, aptu, destul de calificat, săntu de curențu; cu unu cuventu, pre celu tocmai bunu. In Colnicu au substituitu prevestitulu in esecese si nemorală *Alessio Capetianu*, alias *Elek*, pre carele chiar Pré Santă Sa, pentru foră de legile comise, de atâtă oră si a suspinsu căte pe unu anu intregu, pre cum dela oficiu, asia si beneficiu, si de spre acarui portare contraria chiamării sacre, de atâtă oră si a scrisu prin diuaristica, — apoi si aci er cu preotirea celuilalt preot si catechetu mai teneru si in totă pri-vintă a mai de treba.

Deci in contra acestei dispoziții contrarie ordinatiuniei consistoriale din an. 1870 nr. 131, ne vedem siliti, in interesul scolilor si a invenitamentului poporala a protestat si totdeodata a rogă pre Pré Santă Sa dlu Episcopulu diecesanu, căruia credem ca i jace la amina prosperitate scolelor si a invenitamentului, ca să bine voiesca a dispune cătă mai in grabă delaturarea acestui abusivă.

istoria prestatiunii se au facutu si se totu facu îngrijiri, din totă părțile; din contra pentru incassarea competenției preotilor pana acu-mica — peste totu din nici o parte nici oca mai ingrijire nu s'a facutu!

Dar in fine, chiar si interesulu protopopilor pretinde stergerea birului solvitu prin si se nărepitenarea preotilor, si asiā acescă prin reducerea parochiei.

Prinția. — Pulu, ca să le observatiuni nu mi e sco-tiunea, ci chiar d'ru protopopilor subven-tivore mai potrivite, ca a-uvintia mi este, totu să potemă pretinde de totu mai ver-ratii conducatori ai tractului, sati. Protopopii se astfelu chiamări loru, ca să merite adve-sulu titlu de protopopu său celu mai bătăi cu statul intre preotii tractului. Se postim dela protopopii, ca ei in fiecare comună măcar una data la anu se participă la sierbitiul Ddiescu, cu care ocazione se se adresă de pre amvonu către popor, invetindu-lu, in-demandandu-lu si sfatindu-lu la cultura si ser-gintia si fapte bune!

Neregularitățile si abusurile de pana acumă — in dotațiunea casi in funcțiunea protopopilor n'ar fi a se mai suferi, fiindu ele impreunate cu mari daune pentru cre-stinii tractelor. Este o abnormitate cindu se soie că există protopopu, in tractu, dar cindu in fapta tractulu nu-lu vede 5—6 ani său — pre cum sciu dăoue comune intr'un protopopiatu de frunte (H. V. si Sz.) cari pe actualul loru protopopu de si comunicatiunea de mai multi ani este posibila chiar prin calea ferata, — nu l'au vedutu nici de 20 de ani, si tocmai asiā scolă pre inspectorele

pe langa in drumarea concernintei d. pro-
topopu, la sustinerea cu acuratetea a ordina-
toriei consistoriale mai susu citate. —
*Trei amici ai scării, mem-
bri ai sinodului protopopescu.*

Varietati.

(-) *Dupa depesie din Neapole,* domine a trecutu, muntele Vesuviu a înghiu; a fumegă si a respandit cunumurul de sădiciu a spre luni năptea, din craterul serioză că se de repetite ori focu. Nu este

= *(la noi ca la "in P. L." dupa mai minunat)* = *Rupea din Transilvania, Herm. Z. ca se vendu o proprietate de 400 stangini aumai cu pretiul do - 1, di. unu 400 stangini! — Apoi acăstă nu s'a mai po- nei fo, decât numai sub fericitorii a stepa- magiara.*

(..) *(Efectul poterii.)* O proba eclatante, că — ce este in stare a face din omulu slabu si — cum a-lu proface poterea si influența de susu, — ni dă conosecțul d. Căsăzăr Balint, din Transilvania. Acestă oră mai na- iante deákistu cu trupu cu sufletu; acum de cindu Tisza este stepanul tierii, s'a prefa- cutu in celu mai fanaticu Tiseaistu. Densulu intrevenindu la alegerea de deputatu in Szapsi-st.György si fiindu banuitu pentru acăstă, dechiară in „P. Napló,” că — „deca dnu Tisza ar fi doritua densulu să-si dea votulu pentru unu bătu, ar fi votatul pentru unu bătu si-si-ar fi pusu influența pentru acelu bătu.” Acăstă — dice că a dechiarat-o si in facia d-lui Tisza. — Eta vedeti, ce va sè dice disciplină si chiar mameleciu, la guvernulul li- berale magiaru de astadi!!.....

Colecta partecularia pentru institutul teol.-pedag. din Aradu.

Dlu preotu si inspectore cercuale de scole, Ad amu Rosa din Leucusesci, comit. Carasiului, protopresveratul Hasișiu, ni trame spre publicare urmatoriu a colecta a ses:

Din Leucusesci, dela G. Brebu, inven. 3 fl; — din Monostor u, dela I. Stefanoviciu, inven. 2 fl; — din Rachita, dela I. Blidariu, inven. 4 fl; Teresia Blidariu 1 fl; — din Padurani, Damasc. Adamu, inven. 1 fl; — din Remete-Luncă, dela Flor. Ornatu, inven. 3 fl; Moise Blasius, caltinariu 1 fl; Iac. Munteanu, jude comunit. 1 fl; — din Ohaba-Lunga, dela Iol. Galiciu 1 fl; — din Ersnicu, dela Iac. Rosca, inv. 1 fl; — din Cladova, dela Dam. Moise, inv. 1 fl; Teresia Moise 50 cr; Cristina Moise 50 cr; — din Cutina, dela Traianu Cebsanu, inven. 1 fl; — din Balintiu, dela Dem. Co., inven. 1 fl; — din din Tergovisce, Pavelu Rosiu, inv. 1 fl; Maria Rosiu — din Fadimacu, dela G. Ionutiescu, Ecatarina Ionutiescu 1 fl; Nicol. Mittaru, comun. 50. cr. — Totalu 26 fl. 50 cr. —

Cheia,

dupa carea usior si repede se pote sotii
pretiul unei mesure vechie, in mesura nouă,
metrică.

Socotirea pretiului unei mesure vechie in mesura nouă, este ne-aperatur de lipsă, — o scătoare totu omulu — astăzi, cindu și-a tocmai in pragul anului 1876, eu cunoscute intră in vietă sistemă metrică, si trăbuc să ne îngrijim, ca să nu fimu ne.

Se află publicări, si — este bine a ne cărti, tabele, dar și mai bine va fi, a avea tienie de demana, dupa carea să potemu so-

o cheie numai ca de unu dragu!

Celu subscrissu, ocupându-se cu o multime de scriitori despre sistemă metrică a measurelor, a culesu multe probe, — si a devenit la unu rezultat, pre care lucrede celu mai practicu si usioru de sotia, pre care — leci a-lu face cunoscute pu-

pre folosul acestui.

care, se atrage luarea aminte
a la trecutu, — candu
u banii „moneta con-
luta austriaca.” Atunci

colectamur urmatoriu a cheia:

E exemplu:
Căti cruceri de valuta austriaca — are 1 fl. de moneta conventionale?

Regula. La numerul crucerilor ai unui florinu de moneta conventionale, adunămu inca pre diu metate ($\frac{1}{2}$) atâtă, si apoi inca diu metate din diu metă, adeca unu patrariu ($\frac{1}{4}$).

Sotia.

1 fl. moneta conventionale are 60 cr.

$\frac{1}{2}$ " " " 30 "

$\frac{1}{4}$ " " " 15 "

Unu fl. moneta conventionala are: 105 cr. și 1 fl. 05 cr. in valuta austriaca. —

Si la socotirea pretiului measurelor vechie — in mesure nouă, folosim cam aceeasi cheia; eca și:

I. Mesurele de lungime.

E exemplu:

Cătu constă unu metru de pandia, deca unu? Regula. Catra pretiulu rifului mai anămu de două ori căte una parte de siepte ($\frac{1}{7}$) din pretiul, — si asi scim pretiulu cotelui (rifului).

Sotia.

1 rifu de pandia constă 21 cr. odata a siepte parte ($\frac{1}{7}$) din pretiul 3 " mai odata

asiă dura metrul constă 27 cr.v.a.

Altu esemplu, unde pretiulu din florini si cruceri:

Cătu constă unu metru de postavu, deca rifulu constă 2 fl. 50 cr. v. a?

Sotia:

pretiulu rifului: 250 cr; o parte de siepte ($\frac{1}{7}$) 35 $\frac{5}{7}$ " mai o parte de siepte: 35 $\frac{5}{7}$ " Metrul constă 321 $\frac{5}{7}$, adeca

3 fl. 21 si cam diu metate cruceri. —

E exemplu de alta natura:

Cătu constă unu metru de lemn, (adica cubi cu,) deea unu stanginu (de pana acuna) constă 8 fl?

Regula. Catra a patr'a parte ($\frac{1}{4}$) din pretiulu unu stanginu, — adaugem odata de diece ori atâtă adeca de 10 ori a patr'a parte si de două ori — inca ote de una suta ori atât'a, adeca de 20 de ori a patr'a parte, si taindu duoi numeri din drept'a, (deca a patr'a parte este nru intru rotundu, er deca are fractiune, apoi si cifide ce corespundu fractiunilor,) vomu avé pretiulu metrului in florini si in cruceri si chiu in frunturele de cruceri. —

Sotia:

A patr'a parte ($\frac{1}{4}$) din pretiulu de 8 fl. si stanginului — este 2; o data de 10 ori a patr'a parte face 20,

" 100 " " " 200, mai odata " 100 " " " 200;

Esa pretiulu metrului: 422, și adeca 4 fl. 22 cr. v. a.

Altu esemplu cu frantura:

Sotia. Stanginul de pătra se facea cu 9 fl; a cătu vine metrul dupa mesură nouă?

A patr'a parte din 9-e 2.25;

Acăstă de 10 ori face 22.50;

O data de 100 ori a patr'a parte — 225.00;

Si inca o data " — 225.00;

Metrul vine: 4.74.75.

Adeca: 4 fl. 74 cr. si $\frac{75}{100}$ său $\frac{3}{4}$ de cruceri. —

II. Mesurele găle (pentru greuntie și alte amenunțe.)

E exemplu:

Cătu constă una hectolitra, deo- unu metru (2 măsu), constă 4 fl. 80 cr. v.a.

Regula. La pretiulu unui metru mi adaugem diu metate ($\frac{1}{2}$), apoi una si opt'a parte ($\frac{1}{8}$) din pretiulu metrului, si asi scim pretiulu hectolitrei.

Sotia.

1 Metru constă 480 cr;

$\frac{1}{2}$ " " 240 "

$\frac{1}{4}$ " " 60 "

Hectolitră deci: 780 adeca 7 fl. 80 cr

ér litra $\frac{780}{100}$, adeca aproape 8 cr. v. a.

III. Mesurele găle (pentru hantare si fluidi — posă totu.)

E exemplu:

Cătu constă hectolitră, deca unu acovu, (o védra ungurescă) constă 24 fl?

Regula. La pretiulu acovului, ma adaugem diu metate ($\frac{1}{2}$) si apoi una patrariu ($\frac{1}{4}$); catra sumă a cestoru 3 puneri inca o si opt'a parte ($\frac{1}{8}$) din suma, si asi scim pretiulu hectolitrei.

Sotia.

1 acovu constă 24 fl;

$\frac{1}{2}$ " " 12 fl;

$\frac{1}{4}$ " " 6 fl;

Sumă face 42 fl;

a suta parte ($\frac{1}{100}$) din 42 fl. face 0.42 cr.

si asiă pretiulu hectolitre e: 42 fl. 42 cr; élitră — o a suta parte: 42 cr. si $\frac{42}{100}$, adeca cam diu metate cruceri. —

Altu esemplu cu florini si cruceri

Cătu constă o hectolitra de vinu, deca acovulu constă 12 fl. 60 cr. v. a.

Sotia:

Pretiulu acovului: 12 fl. 60 cr.

$\frac{1}{2}$ diu metate de pretiul: 6 fl. 30 "

$\frac{1}{4}$ a patr'a parte din pr. 3 fl. 15 "

Sumă 22 fl. 05 cr.

Mai adunămu ($\frac{1}{100}$) a suta parte

din sumă de 22.05, care face: 22 "

Si asiă hectolitră constă: 22 fl. 27 cr.

Litră $\frac{22}{100}$ cr. —

IV. Mesurele de greuntate (pondu, fontu)

E exemplu.

Cătu constă unu chilogramu de zahar, deca unu fontu constă 32 cr?

Regula. La pretiulu fontului adunămu diu metate ($\frac{1}{2}$) si de 2 ori căte o parte de siepte ($\frac{1}{7}$) din pretiul, si asiă avem pretiulu chilogramului, — er a suta parte ($\frac{1}{100}$) este pretiulu decagramului.

Socota:

Pretiulu unui fontu 22 cr:

$\frac{1}{2}$ din " " " 16 "

$\frac{1}{7}$ din " " " $\frac{4}{7}$ "

$\frac{1}{7}$ " " " $\frac{4}{7}$ "

Deci pretiulu chilogramului: $\frac{57}{100}$ cr; unu decagramu $\frac{57}{100}$, adeca ceva mai multu de diu metate cruceri. —

Altu esemplu cu fl. si cruceri:

Cătu constă unu Chilogramu de bum- bacu, deca fontulu constă 1 fl. 5 cr. v. a.

Sotia:

pretiulu fontului 1 fl. 05 cr;

$\frac{1}{2}$ diu metate din pretiul $\frac{5}{2}$ "

$\frac{1}{7}$ parte de siepte din pretiul 15 "

inca $\frac{1}{7}$ " " " 15 "

Chilogramul constă 1 fl. 87 $\frac{1}{2}$ cr;

er Decagramul, adeca a sut'a parte — a-

prope 2 cr. —

Ioanu Tuduceanu,
investigator.

Anunțul literar!

Tocmai a esită de sub tipariu, si se află in editiunea librăriei lui

Franciscu Michaelis in Sibiu.

Stilistică limbei române, pentru scările gimnaziiale, reali si preparamandiali, de Iosifu Tempea, preotu si profesorul la gimnasiul din Lugosiu.

Pretiulu 30 cr. v. a.

Ne mai fiindu departe introducerea measurelor metrice, librăria de mai sus ofera:

Aparatul metricu de scără, constatatorul din 12 obiecte,

cu pretiul forte estimu de 5 fl. v. a.

Se potu procură in fine totă obiectele de instructiune, cărti de scără si alte produse literarie, cu pretiuri estimu.

Adresă pentru epistole: Stradă macelarilor nr. 12.

Inscriindu-

Amendandu-se alegerea de investigator, publicata in nrulu 77 alu Albinei pentru comună Roitu, prin acăstă se face de scire, că alegerea se va intemplă in diu'a de 21 dec. st. vechiu. —

Ted.